

Første behandling af forslag til lov om ændringer i lov om oprettelse og supplerings af mindre landbrug m. m. — statshusmandsloven.

(Lovforslaget (nr. 160) findes i tillæg A. sp. 2113, fremsættelsen i tidenden sp. 3929).

Første behandling af forslag til lov om ændringer i lov om opførelse af arbejderboliger på landet.

(Lovforslaget (nr. 161) findes i tillæg A. sp. 2237, fremsættelsen i tidenden sp. 3929).

Lovforslagene sættes til forhandling.

Carl Petersen: De fire lovforslag, som er på tingets dagsorden, behandles, som det nu er meddelt, samlet, og jeg vil gerne i sammenhæng gøre nogle principielle betragtninger om dem.

Det forarbejde, der er gjort i landbokommissionen, og de diskussioner, som dette kommissionsarbejde har foranlediget i offentligheden, skulle vel muliggøre, at de lovforslag, som ministeren nu har fremsat i det høje ting, kunne få en let gang gennem tinget. Jeg kan vanskeligt forestille mig, at der kan fremføres ting, som ikke både i kommissionen og i offentligheden har været diskuteret næsten til ulidelighed. Selvfølgelig ved jeg, at der er delte meninger om, hvorvidt den liberalisering, der nu stilles forslag om, er for vidtgående, ligesom det er bekendt, at det er fra husmandsforeningernes ledelse, denne modstand kom. Jeg finder anledning til allerede indledningsvis at understrege dette, før jeg beskæftiger mig med det rent saglige set ud fra et samfundsmæssigt synspunkt; der kan jo nemlig godt fremsættes saglige synspunkter, hvis de ses under en anden synsvinkel end den samfundsmæssige.

Landbrugets problemer har gennem mange år affødt store diskussioner i offentligheden, og de er som oftest resulteret enten i en ny lov eller i ændringer af bestående love. Disse ændringer løste ikke problemerne til bunds, fordi de var kommet til verden efter krav fra en eller anden organisation, hvis særinteresser i den givne situation var truet. Dette måtte selvfølgelig før eller senere ende i en jungle af bestemmelser og forbud, som

ikke kunne efterleves. Årsagerne til, at vi er kommet dertil — og det er vi jo — er vel ikke mindst den omstændighed, at der inden for landbruget findes tre organisationer, der hver for sig synes, at de bør have noget i enhver situation. Det værste er blot, at det er vanskeligt for én part at få en fordel, som ikke skal betales af en af de andre eller af dem begge, og så er spillet gående. Og når de faktiske forhold har været sådan, skabtes der vanskeligheder for en fornuftig politisk løsning på de givne tidspunkter.

Dog må det vel i sandhedens interesse tilføjes, at en sådan uenighed imellem organisationerne ikke altid eksisterer. Den eksisterer således ikke, når det drejer sig om foranstaltninger, der skal gennemføres, men hvor det øvrige samfund skal betale. Det er dog værd at notere, at vi lige har erfaret dette gennem de henvendelser, som er kommet vedrørende ændringen af det kommende års brødkornsordning. Uanset de uoverstigelige vanskeligheder, der synes at have været mellem husmandsorganisationerne og de to andre organisationer om kornloven, tyder de henvendelser, vi har fået, altså på, at der er skøn enighed om, at vi bør gå tilbage til de nugældende bestemmelser og fortsætte med tåbelighederne. Her er det nemlig forbrugerne og skatteyderne, der skal betale gildet. Det sidste, jeg her har nævnet, skulle kun tjene som en illustration for rigtigheden af det første.

Jeg tror ikke, det er nødvendigt at optage nogen drøftelse om, hvorvidt de støtteforanstaltninger, der gennem årene er gennemført for landbruget, har været nødvendige, hvis man vil bedømme det ud fra, om landbruget har fået sin andel i landets velstandstigning, for det fremgår klart af al statistik, at det har det ikke fået. Det bliver derimod i høj grad nødvendigt at drøfte spørgsmålet: hvad kan vi gøre for at ændre tilstandene, så at der bliver færre mennesker ved landbrugs-erhvervet til at dele erhvervets samlede udbytte, således at de, der bliver tilbage, kan få deres del af velstandstigningen? Det er det, lovforslagene om landbrugsejendomme og udstykning og sammenlægning af faste ejendomme går ud på. De tilsigter, at lovgivningen ikke skal hindre den enkelte landmand i at disponere på den måde, hans evne